

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De scholasticæ Theologiæ Vanitate, qua superioris
ætatis homines, doctrinam & religionem suam
tueba[n]tur, Liber, in locos communes digestus. Omnibus
ueræ ac solidæ pietatis studiosis in primis ...**

Sarcerius, Erasmus

Francoforti, 1541

VD16 S 1775

De Libero Arbitrio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29838

DE LIBERO ARBITRIO.

so, ita homo prælatus est omnium in suo uni-
uerso.

Homo habet staturam rectam, ut possit co-
gnoscere cœlestia.

DE LIBERO AR- bitrio.

Liberum arbitrium dum facit, quod in se est
nihil non magni potest.

Homo regeneratus tale accipit liberum ar-
bitrium, ut ex libera uoluntate perfectissime sa-
tisfaciat legi Dei ad iustitiam pro peccatis.

Liberum arbitrium iuuatur quidem à spiri-
tus sancto, seu gratia, sed tamen ex libero arbi-
trio meremur iustitiam, & mereri ualemus.

Deus non præcepit impossibilia, ergo in no-
stra potestate est, seruare omnia mādāta Dei.

In rebus externis liberum arbitrium est sine
renouatione per spiritum sanctum: ergo & libe-
rum arbitrium est in rebus uerè intelligendis,
& præstandis sine renouatione per spiritum
sanctum.

Deus præter conari & posse nostrum, nihil
amplius à nobis ad iustitiam requirit.

Homines per se suis naturalibus uiribus pos-
sunt legi Dei satisfacere, quod ad substantiam
actuum attinet; gratiæ tamen interim tribui-
tur, quod addit respectum meritorij.

Li-

Supra 9. d.

*Supra
28. a*

DOCTRINA SCHOLAST.

Liberum arbitrium dū facit, quod in se est, promouet ad iustitiam.

Homo dum facit, quod in se est, peruenit ad gratiam.

Appetitus liber potest in utrunq; oppositorum.

Voluntas potest se conformare dictamini recto naturaliter.

Voluntas est libera ad tendendum in quod libet, secundum rationem boni sibi ostensum.

Homo super omnia potest diligere Deum naturaliter, quia homo errans potest diligere creaturam super omnia.

Actus amicitiae naturae est.

Actus amicitiae est perfectissimus modus faciendi quod in se est, & est dispositio perfectissima ad gratiam Dei, aut modus conuertendi et appropinquandi ad Deum.

Illae autoritates (Conuertimini ad me, & ego conuertar ad uos. Item: Appropinquate Deo, & appropinquabit uobis. Item: Querite & inuenietis. Item: Si quaesieritis me, inueniar a uobis &c.) ostendunt unum naturae esse, alterum gratiae.

Facere quod in se est, est remouere obstacula gratiae.

Natura & rectum dictamen habet, & bonam uoluntatem.

Domini sumus actuum nostrorum a princi-

supra 27. b. & f. 3. b.

infra 25. b.

pio

p̄io usque ad finem.

Falsum est, liberum arbitriū peccare mortaliter, dum facit quod in se est.

Liberum arbitrium est dominus actuum hominis.

Liberum arbitrium habet actiuitatem in bono opere.

Est in potestate hominis libera, præcepta dei facere, quo ad substantiam actuum.

Humanarum uirium est, diligere Deum super omnia, & facere omnia præcepta Dei, quo ad substantiam actuum.

Natura perfecta et bona est, igitur homo potest seruare mandata Dei.

Libero arbitrio & actibus elicitis, uerè tribuitur potestas seruandi præcepta Dei.

Ratio sine spiritu sancto potest diligere deū super omnia.

Homo faciendo quod in se est, meretur remissionem peccatorum, dū ratio dolet de peccato, & elicit actum dilectionis Dei, ut bene.

Christus tantum meruit nobis primam gratiam, seu habitum quendam, cuius est nos facilius ad seruanda præcepta Dei inclinare, cætera sunt liberi arbitrii.

Actus uoluntatis ante habitum illū, quem meruit nobis Christus, & post illum habitum, eiusdem speciei est.

Voluntatis est, diligere Deū, & seruare præcepta

DOCTRINA SCHOLASTICA

cepta eius, nisi quod habitus ille, quem meruit nobis Christus, extimulet nos, ut idem faciamus libentius.

Habitus ille seruandi præcepta Dei, quem meruit nobis Christus, paratur per præcedentia nostra merita, & fit auctior.

Per opera legis meremur incrementum illi us habitus, & uitam æternam.

Post habitum dilectionis, homines de condigno merentur.

Licet Christiano dubitare, utrum adsit habitus ille.

Ratio proprijs uiribus potest deum super omnia diligere, & legem dei facere.

Homines non peccant, facientes præcepta Dei sine gratia.

Ex actu elicito dilectionis possunt homines seruare præcepta Dei.

Homines sine spiritu possunt diligere Deum, & præcepta Dei seruare, quo ad substantiam actuum, mereri gratiam ac iustificationem operibus, quæ ratio per se efficit sine spiritu sancto.

Liberum arbitrium non tam à debito dicitur, quam à facto.

Liberum arbitrium sine gratia, tamen est liberum. Euentus nostræ salutis & dānationis pendet ex nostri arbitrii libertate.

Salus nostra non tantum ex parte Dei, sed etiam ex nostra pendet.

Præ-

DE LIBERO ARBITRIO. 24

17. 9. 6.

Prædestinatio non infert necessitatem libe-
ro arbitrio, itaq; in potestate hominis est, salua
ri & damnari.

In potestate hominis est, bene uel malè uti
suo arbitrio, & sic ponere obicem gratiæ Dei,
uel oppositum remouere. Potest enim cessare
à uoluntate peccãdi, & potest uelle nō peccasse.

In potestate nostra est, saluari & damnari,
quia Christus dixit: Si uis ad uitam ingredi, ser
ua mandata.

Homo adhuc habet liberum arbitrium, in
utranq; partem uertibile.

Licer homo habeat liberum arbitrium, ita
ut quantum ad interiores uoluntatis actus uio
lentari non possit per potentiam creatam.

Liberum arbitrium est potestas seruandi re-
ctitudinem uoluntatis propter ipsam rectitudi
nem, hoc est, potestas seruandi rectitudinem,
id est, conformandi se rectitudini primæ seu in
creatæ, quantum est ex sui natura propter ip
sam rectitudinem.

Liberum arbitrium est consensus ob uolun
tatis inamissibilem libertatem, & rationis inde
clinabile iudicium.

Voluntas libera omnibus alijs eodem mo
do se habentibus, potest uelle, & non uelle.

Non est laudabile posse facere bonum, ubi
nō est posse facere malum, unde in commenda
tio-

no-